

2.2 Statenvoorstel rapport 'Toezicht en controle – Evaluatie rol FAC bij accountantscontrole
De voorzitter constateert dat dit agendapunt buiten aanwezigheid van de accountant zal worden besproken.

Vorige week heeft de heer Langelaar zijn rapport toegelicht. In deze vergadering wordt het statenvoorstel van de griffie onderling door de commissie besproken, met name de adviezen. De voorzitter benadrukt dat het hier gaat om een evaluatie van PS en niet van GS.

De heer V.d. Dikkenberg constateert dat dit rapport terugkijkt, maar ook vooruit kijkt. Hij wil beginnen met een speciale quote, nl. "De controle is in dit huis onder de maat geweest, zeker als je het vergelijkt met andere provincies." Dit citaat is afkomstig van de heer Willem Wijntjes d.d. 19 november 2018. Dat was een wijze opmerking. De commissie heeft vaak geprobeerd de controletaak op zich te nemen, maar kwam toen niet door de toenmalige ambtelijke top heen. Dat wordt op pag. 1 ook letterlijk genoemd. Dat levert veel herkenning op, nl. dat de toenmalige ambtelijke top de controle niet positioneerde om de FAC in stelling te brengen. Controle vraagt om scherpere, en dat leidt soms tot verwijten. Echter, dit rapport lezend had de FAC scherper moeten zijn. De adviezen geven daartoe goede handvatten. De SGP kan de adviezen goed plaatsen en deze verdienen serieuze opvolging. Wel zijn er vragen. Bij advies 1 komt de vraag naar voren wat de rol en het mandaat zou moeten zijn van de voorzitter van de Taskforce. Wat levert dat op?

Wat betreft advies 2, is een vaste bezetting wel mooi maar de FAC is een lekenbestuur. De controle moet dusdanig worden vorm gegeven dat ook leken dat goed kunnen volgen; het gaat immers om democratische verantwoording. Vanavond zijn er goede stappen gezet omdat leken de uitleg van de accountant konden volgen.

Advies 6 is een zeer goede aanbeveling, nl. de verordeningen en beleidsregels als leidraad gaan hanteren. Deze zijn inmiddels niet meer even helder. De SGP legt de vraag aan de concerncontroller (als adviseur van PS) voor of hij de FAC eens door al die regels kan loodsen, met name gelet op de rol van de FAC.

Advies 7 is heel goed, waar het gaat om de 3 lines of defense. Dat komt ook weer bij de accountant terug. De vorige keer vond een korte discussie plaats over het normenkader, zie advies 8. Het is wonderlijk dat GS het normenkader reeds vastgelegd ter kennisname aan PS voorleggen. Hij hoort graag van de controller hoe PS beter en eerder in stelling kunnen worden gebracht.

Advies 10 is volgens de SGP een scharnierpunt. Een eerste goede stap daarin is dat de controller vanavond in deze vergadering aanwezig is en plaatsneemt aan de bestuurstafel.

Voorliggende adviezen verdienen naar het oordeel van de SGP een adequate uitwerking.

De heer Wijntjes vindt dit een goed rapport. Daarin wordt duidelijk beschreven wat de FAC heeft gedaan c.q. heeft nagelaten en of de FAC al dan niet in positie is gebracht.

Hij heeft het gevoel dat advies 1 (Taskforce) al min of meer geregeld is. De voorzitter, de accountant en de gedeputeerde zijn reeds betrokken. In feite is er sprake van een permanent overleg om ervoor te zorgen dat zaken goed op orde komen.

Graag hoort hij de opvatting van GS over dit statenvoorstel.

Hij is het eens met de SGP dat de FAC een lekenbestuur is. Toevallig zijn er enkele accountants present in de FAC maar zij zijn niet maatgevend voor de wijze waarop er informatie moet worden verstrekt. Het gaat erom dat het lekenbestuur goed bediend wordt en, op basis van informatie, de juiste conclusies kan trekken.

Spreekster is van mening dat al gaandeweg de taakverdeling tussen BEM en FAC vorm zal krijgen.

Wat betreft de vastgestelde verordeningen en beleidsregels, verwijst hij naar agendapunt 2.3, waar o.a. wordt gesproken over de uitvoeringsverordening. Er is binnen de provincie inmiddels een kerstboom aan verordeningen ontstaan en de vraag is of dat nog wel doelmatig is.

Hij is het voorts eens met de adviezen 7 en 8.

Zijn vraag is hoe de concerncontroller aankijkt tegen advies 9.

Gelet op advies 10, is het goed als FAC nog eens te spreken over de positie van de concerncontroller. Hij is het met de heer Langelaar eens dat het hier gaat om een ingewikkelde, hybride functie. De concerncontroller moet verantwoording afleggen aan GS maar ook aan PS. Gesproken moet worden over de waarborg dat deze functionaris goed kan functioneren.

De voorzitter verwijst naar advies 3, samenstelling werkgroep uit de FAC. Hij vraagt dienaangaande om een reactie van de commissie.

Mevrouw Groen memoreert dat de heer Langelaar heeft betoogd dat deze commissie, die benoemd was tot een financiële audit commissie, in feite een beperkte taak heeft. Zij kent het 3 lines of defense model van audits in het algemeen. Dat model wordt op meer plekken ingezet dan alleen voor financiën. In dit kader komt zij terug op de behandeling van de jaarrekening destijds. De FAC heeft toen geconstateerd dat processen niet goed waren gegaan. Dat is iets waar audit en de 3 lines of defense een belangrijke rol in hebben. Haar beeld bij audit, procedure en processen is dat er stappen moeten worden ingebouwd om belangenverstremming en verschillende petten te kunnen ondervangen. Dat is iets waar audit ook op controleert en PS en de FAC kunnen daar desgewenst op aanslaan; zij kunnen daarover uitleg aan het bestuur vragen. Immers, het is niet aan de concerncontroller om die afweging te maken; wel kan de concerncontroller uitleggen waarom een bepaalde procedure of stap al dan niet is genomen. Die functionaris kan ook signaleren waarom een proces niet goed verloopt, zoals naar voren kwam bij de behandeling van de jaarrekening 2017 en de jaren daarvoor.

Zij vindt het van groot belang de controller zodanig in positie te brengen dat hij PS waarde vrij kan informeren waar processen niet goed gaan; het gaat dan om meer dan alleen maar cijfermatige informatie verstrekken. Daar is de FAC in zijn controlerende rol voor verantwoordelijk. Dat vindt zij een belangrijke uitkomst van het rapport van de heer Langelaar in combinatie met de behandeling van de jaarrekening 2017 en de adviezen daarover.

Zij is overigens bereid deel te nemen aan de nog samen te stellen werkgroep van de FAC.

Mevrouw d'Hondt komt terug op de opmerking van de SGP met betrekking tot aanbeveling 2.2. In algemene zin onderschrijft zij dat de FAC een lekenbestuur is. In het rapport staat dat de FAC wel affiniteit moet hebben met financiën, maar niet perse deskundig hoeft te zijn. Zij is van mening dat er bij dit onderwerp geen politieke inhoudelijke mening aan ten grondslag ligt. Eerder betoogde zij in PS dat er geen sociaal democratische manier is voor de goedkeuring van een jaarrekening. Dat geldt ook voor een deel van de onderwerpen waar de FAC zich mee bezighoudt.

Het is overigens heel goed wanneer er deelnemers zijn met een meer financieel technische achtergrond die de FAC scherp kunnen houden. Daardoor kan de FAC zich beter positioneren. Overigens is dat nu ook al het geval. De FAC heeft leden met een specifieke financiële kennis in huis.

Voor het overige kan de PvdA zich in de aanbevelingen vinden.

De heer Van Oort onderschrijft de opvatting van de SGP dat de FAC uit een lekenbestuur bestaat, maar dat lekenbestuur moet zich verdiepen, verantwoordelijkheid nemen en dragen. Dat kan als een professionele roeping worden omschreven.

Spreker beschouwt dit advies als een spiegel hoe de commissie de hand in eigen boezem moet steken over hetgeen er in de afgelopen periode is gebeurd, maar zeker ook wat er in de komende tijd gaat gebeuren.

Wat betreft advies 6.1.3 meldt hij dat hij econoom is maar geen accountant. Wel is bereid mee te doen aan de werkgroep, als dat aan de orde is.

Wat betreft advies 6.1.6 verwijst hij nadrukkelijk naar de woorden van de heer V.d. Dikkenberg. Het is goed dat de FAC daarin wordt meegenomen.

Advies 6.1.9 gaat over de ICT infrastructuur. De FAC gaat daar strikt genomen niet over maar hij beveelt GS aan om dat advies ter harte te nemen.

Advies 6.1.10: hij vraagt of de concerncontroller enige woorden aan dit advies wil wijden. De heer Wijntjes gaf zojuist aan dat betrokkene in positie moet worden gebracht en rugdekking van de FAC nodig heeft. Ook de ChristenUnie vindt dat belangrijk. Hoe kijkt de concerncontroller daar tegen aan?

De heer Janssen deelt mede dat de VVD de adviezen van de heer Langelaar in grote lijnen kan volgen. De heer Langelaar heeft uitgelegd wat zijn beperking was in zijn opdracht. Hij heeft alleen gekeken naar het verloop van de jaarrekeningcontrole maar niet naar het bredere plaatje. Hij is van andere auditcommissies gewend dat een auditcommissie ook een verbindende rol kan hebben bij de verschillende controle instrumenten; de rekenkamercommissie, de accountant, de college onderzoeken en de interne controle systematiek waar de concerncontroller verantwoordelijk voor is. De toegevoegde waarde van een audit commissie zou met name moeten zitten in het verbinden van al die signalen tot één samenhangend beeld. Het is jammer dat de heer Dercksen nu niet aanwezig is: hij stelde de vraag hoe de FAC daar zicht op kan krijgen. Spreker meent dat dat mogelijk wordt door de verbinding te leggen tussen de verschillende instrumenten en de inzet van die instrumenten goed op elkaar af te stemmen.

Verschillend kan worden gedacht over de samenstelling en werkwijze van de auditcommissie. Gedacht kan worden aan een brede of een smalle afvaardiging, met of zonder technische kennis of generieke kennis. Zijn verzoek aan de werkgroep zou zijn om eerst de verschillende scenario's in kaart te brengen en op basis daarvan een afweging voor te leggen aan PS. Vanuit zijn beroepservaring is hij graag bereid deel te nemen aan de werkgroep.

Voor het overige noemt hij de adviezen van de heer Langelaar goed. Deze kunnen verder worden uitgewerkt.

Mevrouw Bittich komt terug op de opmerking dat het hier om een lekenbestuur zou gaan. Het is goed dat deze commissie uit leken bestaat, immers, het jaarverslag is ook bedoeld voor leken. Die taal moet begrijpelijk zijn. Uit alle aanbevelingen komt naar voren dat de auditcommissie sneller moet durven vragen en dat er geen domme vragen zijn. Zij sluit zich aan bij het verzoek van de SGP aan de concerncontroller om de FAC mee te nemen in de wereld van verordeningen en beleidsnota's.

Zij heeft bij de werkgroep een wat dubbel gevoel. Voorkomen moet worden dat daarin alleen maar financiële kennis wordt opgesloten: wat levert dat voor een eindproduct op?

De voorzitter laat weten dat de werkgroep, waar in advies 3 over wordt gesproken, bedoeld is voor concretisering van de adviezen: daar behoeven niet alleen maar leden met financieel economische kennis in te participeren.

De heer Eggermont vindt het opmerkelijk dat in het rapport wordt geconstateerd dat de FAC een afgestelde informatiepositie heeft maar dat er daaromtrent geen aanbeveling wordt gegeven. Belangrijk is het daar bij de uitwerking van adviezen op terug te komen. Mevrouw Groen gaf daar al een denkwijze voor aan.

De SP is het niet eens met de stelling in het rapport dat politieke keuzes en afwegingen in de FAC geen rol mogen spelen. Voor de SP is controle van GS net als kaderstelling een politieke rol. De samenstelling van de FAC zou dan ook uit zoveel mogelijk politieke fracties moeten bestaan. Het is aan de fracties zelf om te beslissen of zij een vaste afvaardiging willen, gelet op de continuïteit in de FAC en om dubbele discussies te voorkomen. Financiën is niet alleen maar technisch maar ook politiek. Daarbij moet de informatievoorziening wel centraal staan alsmede het openbare karakter daarvan.

Hij memoreert dat de FAC onlangs twee besloten vergaderingen had terwijl er later een openbaar statenvoorstel verscheen. Dat is niet goed. De SP wil openbaarheid van informatie, ook in vergaderingen. Hij hoopt dat de concerncontroller de FAC ook daarin kan meenemen: hoe kan de informatievoorziening worden versterkt en hoe kan het openbare karakter daarvan worden versterkt?

De heer Van Wijk kan de redenering van de heer Eggermont wel volgen, als het gaat om het politieke karakter van de FAC. De enige mogelijkheid om de FAC zo min mogelijk politiek te laten zijn, is alleen maar de stukken van de jaarrekening te bespreken en alle andere overige zaken naar de commissie BEM over te hevelen. Zo blijft er inderdaad een commissie over die zich uitsluitend met technische zaken bezighoudt. De politieke stukken worden dan besproken bij de voorjaarsnota en bij de behandeling van de begroting. Dat vraagt dan wel om een andere invulling dan nu. Het is goed daarover het gesprek aan te gaan.

Voor het overige is het goed de aanbevelingen van de heer Langelaar op te volgen. FvD stemt daarmee in.

De heer V.d. Dikkenberg meent dat de heer Van Wijk zojuist de situatie schetste die volgens spreker nu al zo functioneert. Immers, de FAC bespreekt de jaarrekening niet inhoudelijk; dat gebeurt in BEM.

De heer Van Wijk beaamt dat maar hij meent toch dat er in de FAC vragen gesteld worden vanuit de politieke achtergrond van fracties.

De heer Eggermont vindt dat onvermijdelijk omdat er verschillende politieke stromingen vertegenwoordigd zijn die op een andere manier naar de informatie kijken.

Mevrouw Hoek verwijst naar aanbeveling 5, beperking van het aantal contactmomenten met de accountant en het bepalen wanneer de aanwezigheid van de verantwoordelijke gedeputeerde hierbij gewenst is. 50PLUS meent dat er in het verleden juist te weinig contactmomenten met de accountant zijn geweest, met alle gevolgen van dien. Deze aanbeveling kan zij dan ook niet zomaar overnemen.

Mevrouw Groen ervaart de FAC wel degelijk als politiek. De statenleden hebben een politieke agenda, voorbereidend op behandeling in de commissie BEM of PS. Zij vindt dat goed. De FAC doet zich zelf tekort wanneer alleen gefocust wordt op technische "fijn slijperij". Audit is een volwaardig onderdeel van bedrijfsprocessen en past goed bij de controlerende taak van PS.

De heer Janssen is van oordeel dat dit werk vanuit politiek gevoel en politieke bagage moet worden gedaan. Dat is wat anders dan een politieke stellingname in de FAC innemen. Daar tussen moet een scherp onderscheid worden gemaakt.

Het pijnpunt is dat de FAC vorig jaar als een politiek podium werd gebruikt. Daar is de FAC niet voor bedoeld. Politiek bedrijven hoort thuis in de commissie BEM of in PS. In de FAC nemen de deelnemers hun politieke bagage mee om te beoordelen of het debat op een goede manier kan worden gevoerd. Hij vraagt de werkgroep nogmaals modellen uit te werken en dit dilemma zichtbaar te maken, zodat daarover de discussie gefundeerd kan worden gevoerd.

De voorzitter geeft eerst het woord aan de concerncontroller, omdat er aan hem diverse vragen zijn gesteld.

De concerncontroller, de heer Johan Luiks, gaat in op de vragen die hem gesteld zijn. Als algemene reflectie op het onderzoek van de heer Langelaar, laat hij weten dat hij dit als een ingewikkeld onderzoek heeft ervaren. De opdracht van PS was redelijk scherp geformuleerd terwijl hij gedurende het onderzoek het gevoel kreeg dat dit een bredere scope kreeg. Dat komt ook enigszins terug in de aanbevelingen. Gedurende het proces werd hem dat gewaar. Hij heeft pogingen gedaan om het onderzoek wat te versmallen maar dat is niet gelukt. Voor ligt er nu een vrij breed rapport met vrij brede aanbevelingen. Als registeraccountant vond hij dat wel spannend. Met sommige uitspraken van de heer Langelaar heeft hij wat moeite. Los daarvan liggen er nu aanbevelingen die zeker kunnen worden uitgewerkt. Het is heel goed daarover verder te spreken in een werkgroep. Hij is graag bereid daar aan mee te doen, wanneer dat door de FAC op prijs wordt gesteld, ook om daar advies 10 nog eens tegen het licht te houden.

Eén van de aanbevelingen is de verordeningen en beleidsregels als leidraad te hanteren voor het opdrachtgeverschap van PS bij de accountantscontrole. Dat is op zich een goed advies maar dit is ook iets dat de accountant kan meegeven. Zijn er verordeningen die schuren, dan zal de accountant daar in zijn rapportage aandacht aan besteden. Inderdaad heeft de provincie Utrecht een vrij ingewikkeld bouwwerk ingesteld met vele verordeningen. Een verordening die wat weinig aandacht krijgt is het controlestatuut. De FAC wil graag worden meegenomen in dat hele bouwwerk. Hij is daartoe graag bereid.

In het controlestatuut komt naar voren dat er in 2014, bij de vaststelling van het vorige controlestatuut, reeds werd gesproken over lines of defense. Inmiddels zijn er al 4 lines of defense omdat de accountant als 4e line of defense wordt beschouwd.

De heer De Droog vraagt of er mogelijkheden zijn de vele kaders en verordeningen wat in te dikken.

De heer Luiks verwijst naar de verordening interne zaken, de controle verordening en de financiële verordening. Er is wat hem betreft niets op tegen daar één document van te maken.

Eén van de voormalig gedeputeerden wilde een aantal verordeningen samen brengen maar dat is toen niet van de grond gekomen. Het is zeker mogelijk te inventariseren welke verordeningen/kaderstellingen kunnen worden ingedikt.

Het lijkt hem verstandig over advies 10 te spreken. Zijn rol wordt in dit gremium gemakkelijker wanneer de discussie minder politiek wordt. Wanneer er in de FAC nota's worden besproken, is het voor hem ingewikkeld om aan te schuiven omdat deze in principe onder verantwoordelijkheid van GS worden aangeboden. Wordt er hier inhoudelijk gediscussieerd over P&C documenten die vooral technisch van aard is, dan schuift hij graag aan en kan hij aan de discussie meedoen. De werkgroep is een goed vehicle om daar nog eens over door te praten.

Mevrouw Groen ging in op de rol van de concerncontroller en op de knip tussen de verantwoordelijkheid van GS en de controller. Inderdaad kan in de commissie BEM de meer politieke discussie worden gevoerd en in PS kunnen daar conclusies aan worden verbonden. In de FAC zou vooral de technische discussie over bv. P&C documenten kunnen plaatsvinden.

De VVD vroeg om scenario's van auditcommissies. Het lijkt hem goed dat in de werkgroep te verkenen. Gesproken werd over de vraag of het hier al dan niet om een lekenbestuur moet gaan. Hij zou zijn werk als ambtenaar niet goed doen, wanneer hij niet in staat zou zijn begrijpelijke taal in stukken te gebruiken die zijn bestemd voor PS, maar ook voor argeloze burgers. Hij vindt het erg belangrijk dat ook leken in dit gremium de discussie goed kunnen voeren en zonder schroom vragen kunnen stellen.

De voorzitter constateert dat er over de adviezen van de heer Langelaar wat verschillende inzichten bestaan. Hij stelt voor nu een werkgroep te gaan formeren die de adviezen tot concrete voorstellen gaat uitwerken.

Hij begrijpt van de griffier dat het statenvoorstel wel in PS kan worden ingebracht met de aantekening dat het rapport door PS kan worden vastgesteld, maar dat er nog geen besluit wordt genomen over het overnemen van de adviezen uit het rapport: die adviezen kunnen voor kennisgeving worden aangenomen en een werkgroep zal die adviezen concreet gaan uitwerken.

Mevrouw Hoek vraagt om een reactie op haar opmerking over advies 5, beperking van het aantal contactmoment met de concerncontroller.

De heer Luiks antwoordt dat dit ter beoordeling is aan PS. Als het niet goed voelt, kan de accountant vaker voor een gesprek worden uitgenodigd. Echter, hij weet niet of frequenter contact met de accountant de problemen in het verleden had kunnen voorkomen maar hij sluit niet uit dat de FAC de problemen eerder geweten had.

De voorzitter constateert dat de FAC besluit tot het instellen van een werkgroep, bestaande uit de heer Dinklo als onafhankelijk voorzitter, de heer Janssen (oppositie), mevrouw Groen (coalitie), de heer V.d. Dikkenberg (oppositie) en van Oort (coalitie) alsmede de concerncontroller.

De heer De Droog is reserve lid.

De heer De Droog geeft het volgende aan de werkgroep mee. De FAC zet vooral in op het controleren van het bestuur, en dat wordt vooral ingegeven uit een vorm van wantrouwen. Hij zou dat meer vanuit de positieve kant willen gaan benaderen, zodat er begrip ontstaat over datgene wat er aan de hand is. Z.i. moet de vraag vooral zijn wat er nodig is om de FAC zo in positie te brengen dat de leden de inhoud van de stukken begrijpen, en dat het debat in de andere commissies op een goede manier kan worden gevoerd.

De voorzitter zegt dat toe dat dit door de werkgroep zal worden meegenomen.

Het statenvoorstel wordt aangepast, conform de zojuist gemaakte afspraken en zal als hamerstuk aan PS worden gepresenteerd.

2.3 Statenvoorstel nota financieringsbeleid provincie Utrecht

Op verzoek van GS volgt er ambtelijk eerst een korte presentatie over de kadernota 2021-2024.

De heer Rob Sijm licht dit onderwerp aan de hand van sheets toe.

De FAC heeft betrokkenheid bij de programma indeling en de hoofddoelen, terwijl GS gaan over de strategische doelen en de hoofdactiviteiten.

Gewerkt wordt aan het actualiseren van de doelenbomen. Richtinggevend is daarbij de vraag vanuit welke programma indeling dat wordt gedaan. De begroting 2020 heeft een programma indeling en er is een coalitieakkoord en dat is een natuurlijk moment om te bepalen of de programma indeling in de begroting 2020 al dan niet moet worden aangepast. Spreker legt twee varianten voor:

1. De programma indeling in lijn brengen met het coalitieakkoord waardoor de programma-indeling gaat wijzigen.
2. De bestaande programma indeling behouden met actualisering van de doelenbomen.

Het voorstel is de 2^e variant over te nemen, o.a. omdat dit aanzienlijk minder administratieve druk met zich meebrengt. Hij vraagt hoe de FAC hier tegenaan kijkt.

De heer Wijntjes kan zich wel in de voorkeursvariant vinden, omdat dit veel efficiënter is. Echter, dit mag niet leiden tot meer indikking van programma's. In de vorige periode werd er juist bezwaar gemaakt tegen bv. het programma mobiliteit en bereikbaarheid. Dat was een veel te omvangrijk programma met een enorm groot budget. Dat functioneert niet goed. Het gaat erom dat PS op een fatsoenlijke manier toezicht op GS kunnen houden en dat vraagt om keuzes.

De heer Janssen is het eens met hoofdkeuze 2 met de kanttekening dat er bij de bespreking van de begroting 2020 wel rafelrandjes zaten: deze moeten worden weggenomen. Hij meent dat het ging om de programma's 4.a en 4.b. Beter is het daar programma 4 en 5 van te maken omdat dat meer duidelijkheid geeft. Hij memoreert voorts het voorstel van GroenLinks om de sociale agenda elders onder te brengen.

De heer De Droog begrijpt dat er ambtelijk gezien voorkeur is voor variant 2, omdat dit veel minder werkbelasting met zich meebrengt. Wel tekent hij daarbij aan dat de FAC graag aan de doelen wil werken en naar de toekomst wil kijken, terwijl de bestaande situatie een overlevering is van de organisatie uit het verleden. Hij wil wel een zodanige financiële inrichting dat PS maximaal bediend worden op het kunnen sturen op doelen en missies. Dat vraagt wel om wendbaarheid.

De heer Sijm licht toe dat de doelen, die gekoppeld zijn aan het programma, zullen worden geactualiseerd. Nagegaan wordt derhalve wat er op dit moment nog passend en opportuun is. Er zal ook worden aangevuld op basis van het coalitieakkoord, zodat er wel degelijk herkenbaarheid ontstaat op de doelen, alleen kan het programma niet 1 : 1 op het coalitieakkoord worden gelegd. Hij hoopt dat daarmee tegemoet wordt gekomen aan de herkenbaarheid op het niveau van de doelen.

Gelet op deze toelichting, kan de heer De Droog instemmen met variant 2.

De heer Eggermont vindt het belangrijk dat PS controle houden op de begroting zelf en dat er niet door GS binnen een programma kan worden geschoven. Dat kan gaan optreden bij een flink verschil in omvang tussen de verschillende programma's. Daar heeft de SP de meeste moeite mee omdat er dan ontwikkelingen kunnen zijn waar PS te weinig grip op krijgen. In die zin sluit hij aan bij de bijdrage van de heer Wijntjes dat moet worden voorkomen dat programma's te groot gaan worden.

De heer De Droog meent dat PS zelf in de hand hebben hoever zij willen gaan met de doelenboom. Dat zal uiteindelijk in de FAC worden besproken.

De heer Sijn vervolgt zijn presentatie.

Op 25 maart a.s. zal de conceptuitwerking van de doelenboom aan de FAC worden voorgelegd. Van gedeputeerde Strijk begrijpt hij dat er in april een extra FAC vergadering zal worden belegd waarin, vooruitlopend op de kadernota, de doelenboom voor de tweede keer zal worden besproken en door de FAC moet worden vastgesteld.

Voorts licht hij toe dat de indicatoren aan de orde zullen komen bij de behandeling van de begroting. Op 25 maart zal de FAC een voorstel ontvangen op welke wijze de FAC zal worden betrokken bij de herziening van de indicatoren, vooruitlopend op de begrotingsbehandeling.

De heer Eggermont hoopt dat hij, ter voorbereiding, het voorstel conceptuitwerking doelenboom wel voorafgaand aan de vergadering van 25 maart zal ontvangen.

De heer Sijn antwoordt dat de conceptuitwerking doelenboom intern op 17 maart wordt besproken. Kort daarna zal het concept beschikbaar worden gesteld. Overigens behoeft het concept dan nog niet door de FAC te worden vastgesteld; het gaat op 25 maart om een eerste oriënterende bespreking in de FAC.

De heer Van Oort deelt mede dat de ChristenUnie zich in variant 2 kan vinden, zij het dat er een nadrukkelijke koppeling wordt gemaakt met het Coalitieakkoord.

De voorzitter dankt de heer Sijn voor zijn presentatie.

Vervolgens stelt hij het statenvoorstel nota financieringsbeleid provincie Utrecht aan de orde. Hij memoreert dat de conceptnota financieringsbeleid eerder in de FAC is besproken maar toen door GS is teruggenomen. Nu dienen GS deze nota opnieuw in. Hij wil daarom eerst het woord aan de gedeputeerde geven.

Gedeputeerde Strijk betreurt het dat een niet gemakkelijk leesbaar technisch stuk met een aantal wijzigingen voor de tweede keer aan de FAC moet worden voorgelegd. Na de zomer bleek tijdens de bespreking in de FAC dat de nota op technische details moest worden herzien; ook werd er om verduidelijking van een aantal punten gevraagd. Echter, bij het terugnemen van de nota bleek achteraf dat een aantal zaken intern onvoldoende was afgestemd. Dat had te maken met de manier waarop subsidies, leningen en garanties worden verstrekt volgens een aantal uitvoeringsverordeningen. De technische aanpassingen zijn uitgevoerd maar de interne afstemming heeft meer tijd gekost dan verwacht. Dat leidt er ook toe dat er volgens de besluittekst een aantal uitvoeringsverordeningen in de komende tijd zal moeten worden aangepast en aan PS zal worden voorgelegd. Hij maakt zijn excuses voor deze vertraging.

De heer De Brey mist in dit voorstel voldoende uitwerking van het aspect revolverende fondsen. Revolverende fondsen zijn nu "hip". Onlangs werd er door de provincie Utrecht een revolverend fonds ingesteld over de regionale ontwikkelingsmaatschappij en dan gaat het om veel geld. De verwachting is dat er de komende periode wellicht ook een revolverend fonds zal worden opgericht voor duurzame energie. Dit is te summier in deze nota verwerkt. De governance en de

aansturing van revolverende fondsen zijn niet gekaderd, er zijn geen afspraken over vormgeving, looptijd, omvang, aandeel van de provincie en de mate van revolverendheid.

In het voorstel wordt veel verwezen naar de nota verbonden partijen. Hij brengt in herinnering dat die nota oorspronkelijk bedoeld was voor coördinatie tussen meerdere publieke overheden en om de uitvoering van een dienst efficiënt te laten verlopen. De nota verbonden partijen is niet geschreven voor de aansturing van revolverende fondsen.

Verder mist de VVD uitspraken over sturing op apparaatskosten. Hoe wordt de positie van de Rekenkamer goed geborgd? De vraag is of de overige fracties het standpunt van de VVD delen. Zo ja, wil de gedeputeerde de nota op voornoemde punten aanvullen of moet dat via een amendement worden ingebracht?

De heer Wijntjes vindt dit een goede nota waarin criteria worden gehanteerd die heel belangrijk zijn voor alle financieringsinstrumenten: het publieke belang, markt falen, betrokkenheid van andere partijen, de financiële dekking, geen ongeoorloofde staatssteun en geen strijdigheid met de Wet markt en overheid. Die criteria gelden voor alle borgstellingen, garanties maar ook voor deelname in aandelenkapitaal. Een revolverend fonds is een financieel instrument, nl. het deelnemen in het aandelenkapitaal van één bedrijf, samen met anderen.

Toezichthoudende organen gaan ervan uit dat de middelen die vanuit de publieke sfeer naar een revolverend fonds gaan, nog steeds publieke middelen zijn. In zijn opvatting is dat niet het geval. Op het moment dat publieke middelen overgaan naar een revolverend fonds, een BV, een NV of een houdstermaatschappij, worden ze privaat. Dat vraagt om aanpassing van het toezichtinstrumentarium op de overheid. Mogelijk zijn anderen het niet met hem eens, dus zou het goed zijn daarover grondig door te praten.

Wat hem betreft moet dit voorstel aan PS worden voorgelegd, met daarbij de afspraak dat nadere discussie nodig is over voornoemd punt.

Hij is het eens met de VVD dat aan het instrumentarium ook het deelnemen in NV's of BV's moet worden toegevoegd.

Mevrouw Hoek verwijst naar besluit 1, nl. GS te mandateren wat betreft de inzet van garanties en leningen. In de toelichting wordt aangegeven dat garanties en leningen ter besluitvorming aan PS zullen worden voorgelegd, ondersteund met het afwegingskader voor de inzet van verschillende mogelijke financiële instrumenten, zoals garanties en leningen, revolverende fondsen, subsidies, deelnemingen en cofinanciering.

Naar aanleiding van besluit 1 vraagt zij hoe lang dat punt bij GS blijft; wanneer komen PS in beeld? Uit de toelichting krijgt zij het gevoel dat besluit 1 wordt tegengesproken, gezien de besluitvorming door PS. H.i. is de tekst in dit opzicht niet eenduidig.

Mevrouw d'Hondt laat weten dat de PvdA zich in deze nota kan vinden omdat er daardoor meer eenduidig beleid ontstaat voor de financieringsystematiek van de provincie. De VVD bracht een goed punt in betreffende de revolverende fondsen. Dat is een innovatief financieringsinstrument maar het is de vraag of daar net zulke strikte regels op toepasbaar zijn als op de meer traditionele vormen van financiering.

De heer Eggermont komt terug op de opmerking van de heer Wijntjes, nl. dat als er geld naar een revolverend fonds gaat, dat privaat geld wordt. Bij de ROM is afgesproken dat publiekrechtelijke regels zoals de WOB van toepassing zijn op de ROM. Zou het puur om privaat geld gaan, dan heeft de provincie daar niets meer over te zeggen.

De heer Wijntjes herhaalt dat men over die opvatting, van publiek naar privaat, van mening kan verschillen. Als het gaat om fondsen die in de markt moeten opereren, moeten deze in feite van politieke ontwikkelingen worden afgeschermd. Dat kan de overweging zijn en daar kan men het wel of niet mee eens zijn.

De heer Eggermont memoreert dat de heer Wijntjes destijds van dit punt geen probleem maakte bij de oprichting van de ROM.

De heer Wijntjes geeft aan dat dit door voortschrijdend inzicht komt.

De heer Van Wijk deelt mede dat FvD het goed vindt dat er een stuk ligt waaraan getoetst kan worden, ware het niet dat het stuk erg globaal is. Er is wel een verschil tussen een revolverend fonds en een geldlening, als het gaat om de inschatting van de kredietrisico's. Aangegeven wordt dat een revolverend fonds specifieke kennis nodig heeft om het risicoprofiel van de investeringen in kaart te brengen. Echter, voor een geldlening lijkt hem dat niet minder van belang, ook daarvoor moeten risico's worden ingeschat. Dat mist hij in voorliggend voorstel. Hij mist ook waar in de rapportages de eventueel geconstateerde kredietrisico's gaan terugkomen. Worden PS daarover ook ingelicht, zo ja, in hoeverre?

Zojuist werd gesproken over de rapportagemogelijkheden van de accountant, die naar een € ton worden teruggebracht. Op pag. 14 staat dat PS in kennis worden gesteld wanneer het gaat om garanties die groter zijn dan een € miljoen; hij wil dat bedrag graag wijzigen in een € ton.

Voorts steunt FvD de inbreng van de VVD. Inderdaad is de nota erg globaal en deze moet op onderdelen worden aangescherpt waardoor PS beter kan toetsen.

De heer De Droog vraagt wat er in de optiek van FvD aan deze nota ontbreekt.

De heer Van Wijk antwoordt dat er te summier op de toepasbaarheid van de revolverende fondsen wordt ingegaan. Er moeten z.i. strakkere regels voor revolverende fondsen gehanteerd worden: hoe en op welke manier worden gelden ingezet, moet het geld al dan niet worden terugbetaald, wordt het eventueel omgezet in een subsidie of niet?

Mevrouw De Haan herkent deels de opmerking van de VVD over de revolverende fondsen. Wellicht kan dat worden ondervangen door iets op te nemen onder de toetsingscriteria bij punt 3.1, pag. 16. Zo wordt er toch iets opgenomen in de algemene toetsingscriteria met betrekking tot de revolverende fondsen.

In het begeleidend schrijven leest zij dat bij de herziening van de nota praktijkvoorbeelden naar voren zijn gekomen die in strijd zijn met deze nieuwe nota. Gaat het hier wellicht om een long list? Dat hoopt zij niet. Zij vraagt dienaangaande om meer doorkijk van de realiteit.

De heer De Brey memoreert, in relatie tot beleidskeuzes, dat het coalitieakkoord toch enigszins leidend is voor de programmabegroting. Echter, het coalitieakkoord is niet door PS vastgesteld. Dat levert een knelpunt op in relatie tot de oprichting van een revolverend fonds. De VVD vindt een revolverend fonds een mooi instrument maar dat vraagt wel om meer kaderstelling. Het gaat om grote bedragen en PS moeten dienaangaande goede controle kunnen uitoefenen.

De heer De Droog memoreert dat revolverende fondsen al veel langer bestaan. Waarom is de VVD toen niet met een kaderstellend stuk gekomen?

De heer De Brey antwoordt dat hij dat toen graag wilde. Dat heeft hij o.a. met de huidige gedeputeerde besproken maar toen werd hem gezegd dat er gewerkt werd aan een nota financieringsbeleid en dat maakte een initiatief van zijn kant overbodig. Hij heeft voorliggende nota getoetst aan criteria voor revolverende fondsen, afkomstig van een hoogleraar, maar in het huidige stuk ontbreken er nog veel punten.

Mevrouw De Haan wijst erop dat stukken in PS worden vastgesteld, ook de beleidsnota's. In die zin zijn het politieke keuzes. Het gaat om de vaststelling door PS van beleidsvoornemens en de doelen die moeten worden gerealiseerd.

De heer Wijntjes is van mening dat discussie nodig is over het verschil in publieke en private middelen. Daar moet een goed antwoord op komen omdat dit om verschillende toezichtinstrumentaria gaat.

Hij wijst erop dat de algemene rekenkamer bezwaar maakte tegen dergelijke constructies, immers, de rekenkamer is er niet aan gewend dat overheidsmiddelen door het storten in aandelenkapitaal private middelen worden. Uit ervaring weet hij dat die constructie in Zuid-Holland is bedacht, juist om de afstand tussen PS en de fondsen zo groot mogelijk te maken.

De heer De Brey vindt dit voorstel goed, als het gaat om garanties en leningen maar er ontbreekt een paragraaf over revolverende fondsen. Daarover moet het gesprek worden aangegaan. Hij vraagt GS daar nadere invulling aan te geven.

Mevrouw Groen begrijpt dat hoofdstuk 3.1, het algemeen toetsingskader, van toepassing is op alle instrumenten die worden ingezet. Bij het inzetten van gelden, in welke vorm dan ook, verwacht zij een rapportage van PS als het gaat om het publiek belang, het juiste instrumentarium etc. In tegenstelling tot de discussie die zojuist werd gevoerd, ziet GroenLinks minder noodzaak het revolverend fonds in 'keihard beton' te gieten, juist omdat het om een nieuw instrument gaat. Het toetsingskader is helder. Wanneer er een revolverend fonds wordt opgericht, vindt dat plaats op basis van een provinciale beleidskeuze die aan PS moet worden voorgelegd. Dat vraagt op dat moment dan ook om heldere kaders en pas op dat moment moet daarvoor mandaat worden verleend.

Indachtig de presentatie van hedenmorgen, pleit zij ervoor met dit financieringsbeleid te gaan starten teneinde de doelen te bereiken en daar als PS goed zicht op te houden. Waar nodig, kan volgens procedure worden bijgestuurd.

De heer Eggermont sluit aan bij de opmerkingen van de VVD. De SP maakt bezwaar tegen de keuze voor een consumerend revolverend fonds. Het is duidelijker, ook voor de besluitvorming van PS, de beheerskosten niet te betalen uit een revolverend fonds. Beter is het dan te spreken van een subsidie. Mocht er in PS een koerswijziging in het beleid optreden, als gevolg van een andere samenstelling van PS, dan moet kunnen worden besloten dat een subsidie niet meer wordt verstrekt en er dus ook geen looptijd meer is van het fonds. Nu wordt er voorzien in een aparte mengvorm van looptijd, van subsidie en van leningen. In leken taal betekent 'revolverend' dat het geld weer terugkomt. De SP kan zich voorstellen dat er beheerskosten zijn die niet terug kunnen komen, maar dat deze vanuit het beleid gesubsidieerd worden. Dat onderdeel van de uitvoeringsnota moet worden aangescherpt. De ROM was een goed voorbeeld. Niet elke investering behoeft geheel revolverend te zijn, alleen het fonds op zich dient wel revolverend te zijn.

Gedeputeerde Strijk is van mening dat de heer De Brey een goed punt maakt dat revolverende fondsen momenteel “hip” zijn en dat niet uit te sluiten valt dat het college van GS in de toekomst met meer voorstellen zal komen over revolverende fondsen. Des te belangrijker is het om nu een kader mee te geven voor statenvoorstellen over revolverende fondsen. In de optie van GS is dat in dit voorstel het geval. Hij wil de ROM als voorbeeld gebruiken voor een revolverend fonds. De ROM werd niet intern gedaan, met een eigen reserve, maar werd extern weggezet. De vijf punten die in het statenvoorstel staan, werden gevolgd.

Er was sprake van een **maatschappelijk doel**, nl. het stimuleren van innovaties die bijdragen aan maatschappelijke doelen.

Uit een uitgebreide rapportage bleek **marktfalen**, nl. dat de huidige kapitaalmarkt niet voorziet in het financieren van startende innovaties.

Uitgebreid werd toegelicht dat er geen sprake was van **staatssteun**.

Ook werd uitgebreid uitgelegd hoe werd omgegaan met de **Wet Markt en Overheid**.

In dat stuk werd ook ingegaan op vragen die in de nota staan en die altijd moeten worden gesteld als het om een revolverend fonds gaat.

Op pag. 12 staat dat er iets moet worden gezegd over de looptijd van het fonds. De heer De Brey stelde dat in de verordening moet worden opgenomen dat het altijd 10 jaar, of 20 jaar of 15 jaar moet zijn. GS zeggen dat niet. GS stellen wel dat er in een voorstel altijd iets moet worden opgenomen over de duur van een fonds. Bij de ROM werd gesteld dat deze in theorie oneindig is. Het voorstel moet derhalve over de einddatum een uitspraak doen.

Wat betreft de **mate van revolverendheid**: dat kan consumptief zijn, het kan gelijkblijvend zijn en het kan stijgend zijn. In het uiteindelijke statenvoorstel moet worden beschreven welke variant het is en dat kan per fonds verschillend zijn.

Het gaat hier om een beleidsnotitie die als checklist kan worden gebruikt bij voorstellen over revolverende fondsen.

De heer Eggermont vraagt waarom er wordt gekozen voor een mengvorm van subsidie en lening.

Gedeputeerde Strijk antwoordt dat er in de beleidsnotitie een theoretische opsomming komt dat die vorm bestaat. GS zeggen niet dat voor die vorm moet worden gekozen. Bij de ROM is dat ook niet gedaan, daar is gekozen voor een gelijkblijvend fonds. Spreker verwijst naar de OMU. Dat is een consumerend fonds waar PS destijds voor gekozen hebben. Het fonds mag leningen verstrekken aan partijen die met vastgoed inzetten op herontwikkeling. Alle kosten die de organisatie maakt om die ondernemers te begeleiden, moeten uit de rendementen komen van de lening. Echter, de rendementen op die leningen zijn niet voldoende om de menskracht te betalen die daar mee bezig zijn. Dat betekent dat het fonds langzamerhand afneemt. Echter, een dergelijk fonds kan wel langer worden gebruikt dan als het geld als een subsidie wordt gebruikt. Dan kan het maar 1 x worden gebruikt.

Voorliggende nota dwingen GS om bij voorstellen altijd expliciet te zijn om welke van de drie theoretische mogelijkheden het gaat. Hij begrijpt dat de VVD dit scherper wil formuleren echter, het is juist goed nu niet dicht te timmeren hoe een revolverend fonds er uit moet zien, zij het dat daarover altijd aan de hand van een checklist een uitspraak in een statenvoorstel moet worden gedaan. Daarmee komen PS bij een revolverend fonds altijd in positie.

Mevrouw Hoek vroeg tot wanneer GS dit mogen afhandelen. Spreker licht toe dat GS volgens dit voorstel zijn gemandateerd, zolang een revolverend fonds binnen de kaders blijft die hiervoor gelden, de aanvraag kleiner is dan € 5 miljoen en het totaal aan leningen niet groter is dan € 20 miljoen; het totaal van de garanties mag niet groter zijn dan € 40 miljoen. Zodra GS op één van de

punten gaan afwijken, en er een uitzondering op de regels ontstaat, dan moet dat eerst aan PS worden voorgelegd. Dat wil zeggen dat GS binnen de voorgeschreven kaders worden gemandateerd om te handelen. Hij is het met mevrouw Groen eens dat daarover adequaat richting PS moet worden gerapporteerd om zo verantwoording af te leggen.

FvD stelde voor de grenzen te verkleinen, bv. naar een € ton. De vraag is dan waar GS nog eigenlijk over gaan. Er worden veel spelregels meegegeven maar een aanvraag van € 150.000, die aan alle voorwaarden voldoet, zou in dat geval toch aan PS moeten worden voorgelegd. Dat is tijdrovend, inefficiënt en verkleint de slagkracht van GS. Daarbij stelt de gedeputeerde nadrukkelijk dat iedere uitzondering op de kaders altijd eerst aan PS zullen worden voorgelegd.

De heer Van Wijk verduidelijkt dat hij doelde op de rapportage: de grens voor rapportage is verlaagd van € 2,5 naar € 1 ton door de accountant.

Mevrouw Hoek legt de volgende casus voor: alle mogelijkheden zijn door een aanvrager niet uitgeput. Dat betekent dat er elders ook nog financiering kan worden verkregen maar dat wordt niet gedaan omdat er daardoor te veel rente moet worden betaald. Hoe wordt er dan gehandeld? Zijn GS ook in dat geval gemandateerd om te besluiten?

Gedeputeerde Strijk memoreert dat GS een partij, die een lening aanvraagt, altijd verzoek om 3 offertes te laten zien van banken waaruit blijkt dat die banken niet willen financieren. Aangetoond moet worden dat de markt niet financiert, dus markt falen moet worden aangetoond. De provincie kan een aanvraag vanuit het maatschappelijk belang toch willen honoreren. In het ergste geval kan de provincie zijn geld kwijtraken maar daarvoor is een risicoreservering getroffen.

GS zullen t.z.t. een andere uitvoeringsverordening aan PS moeten voorleggen. Bij de Hollandse Waterlinie, bij binnenstedelijke ontwikkeling en nu nog de EBU regeling die aan het eind van het jaar stopt. Voor kleinere leningen voor binnenstedelijke ontwikkelingen is het bv. heel bewerkelijk om drie offertes van banken op te vragen. De rente die aan de provincie moet worden betaald voor het verstrekken van een lening kan een probleem zijn. Dan zijn er mogelijkheden om de rente te subsidiëren. Echter, dat wijkt af van deze nota en dat vraagt om een aparte uitwerking die als voorstel aan PS zal worden voorgelegd. De vraag is dan of PS de huidige regeling wil continueren met accordering van de uitzondering, of moet de regeling in het kader gaan passen en dat betekent dat niet alles kan worden toegestaan, zoals nu nog het geval is.

Terugkomend op de ChristenUnie, geeft spreker aan dat een revolverend fonds altijd begint met een beleidswens. Dat kan rond energie gaan spelen, nl. de financiering van investeringsmaatregelen om energie te besparen, bv met een terugverdienmodel door lagere energielasten. Zo'n voorstel zal altijd apart aan PS moeten worden voorgelegd waarna de checklist moet worden afgelopen.

Als er een voorstel voor een revolverend fonds komt, dan hebben PS alle vrijheid om dat fonds consumptief, gelijkblijvend of stijgend te laten zijn. GS zullen in het voorstel altijd expliciet moeten maken waar het om gaat.

De heer Eggermont vindt het belangrijk duidelijker te omschrijven wat er onder een subsidie wordt verstaan en wat mensen daadwerkelijk kunnen verwachten als het gaat om een revolverend fonds. Ervoor kan worden gekozen niet alle theoretische mogelijkheden neer te zetten maar helder te zijn over een splitsing: het gaat dan om de oprichting van een revolverend fonds maar beheerskosten, die daar niet uit kunnen worden betaald, worden door de provincie gesubsidieerd. De keuze kan worden gemaakt om een consumerend revolverend fonds als financieringsinstrument

te laten vervallen. Hij begrijpt dat de gedeputeerde daar niets op tegen heeft en een dergelijk voorstel steunt.

Gedeputeerde Strijk merkt op dat de heer Eggermont hem toch niet goed heeft begrepen. Hij kan niet voorzien of er over bv. 1,5 jaar een pot met geld is dat PS revolverend willen inzetten en daar ook de kosten uit willen dekken. Hij wil PS niet belemmeren in de vrijheid om zo'n keuze te maken. Deze nota eist dat daarover in voorstellen altijd expliciet iets over wordt gezegd waardoor PS een goede afweging kunnen maken. Hij deelt nu wel de voorkeur van de heer Eggermont maar hij kan niet uitsluiten dat er in de toekomst toch anders wordt besloten. Het gaat hier om een beleidskader.

De heer De Brey herhaalt dat de VVD geen tegenstander is van het instrument revolverend fonds. Het is juist een mooi instrumentarium. Echter, het geld "brandt in de zakken van GS". Nu worden er kapitalen uitgegeven om het financiële instrument van de provincie weer op orde te krijgen. Wanneer er steeds individuele fondsen worden ingericht waar heel veel geld in omgaat, is het goed nu pas op de plaats te maken en ervoor te zorgen dat het in de controlecyclus goed geborgd is. Daar zit het punt van zorg van de VVD. Er wordt nu verwezen naar de nota verbonden partijen, maar die is niet bedoeld voor de controle van revolverende fondsen.

Uiteraard wordt er bij de oprichting van een fonds de checklist nagelopen. Maar er moet ook gezorgd worden voor enige vorm van uniformiteit zodat niet alles steeds in nota's moet worden nagezocht. Richtlijnen moeten in het huidige stuk helder worden geregeld zodat de controle op de besteding over enkele jaren goed geregeld is.

Mevrouw Groen begrijpt de zorg van de VVD maar zij ziet geen noodzaak een en ander in dit stuk te verhelderen. Straks zijn er veel fondsen te controleren, aldus de VVD. Spreekster heeft niet het idee dat er over 1 of 2 jaar vele (17) revolverende fondsen zijn opgericht. Zij vraagt in welke orde van grootte zij moet denken. Gaat het over vijf jaar om twee revolverende fondsen? Zij ziet dan echt geen reden het hier uit te werken.

De heer De Brey verwijst naar het coalitieakkoord waarin expliciet staat dat er beleidsdoelstellingen zullen worden gerealiseerd door het meer en meer inzetten van revolverende fondsen.

Gedeputeerde Strijk memoreert dat een revolverend fonds rondom duurzaamheid nog moet worden uitgewerkt en dat zal landen in de begroting 2021. Hij sluit niet uit dat dit om een groot fonds zal gaan. Hij is het met mevrouw Groen eens dat het niet zal gaan om vele revolverende fondsen (er werd een getal van 17 genoemd). De ROM is inmiddels door PS vastgesteld en nu wordt deze uitgewerkt en gemeld in de begroting 2020. Meer verwacht hij in deze periode niet. Mocht er over twee jaar een maatschappelijke behoefte zijn waar PS iets mee willen, dan zullen GS alsnog aan de hand van de checklist een financieringsvoorstel ontwikkelen, echter, hij heeft dat niet in beeld.

De heer De Brey vraagt of er een bepaald aantal fondsen nodig is om iets goed in te regelen: die noodzaak doet zich toch ook bij twee of drie fondsen voor?

Mevrouw Groen ziet niet in waarom in dit beleidskader een revolverend fonds nog meer in detail zou moeten worden ingeregeld c.q. in beton moet worden gegoten, meer dan nu al is beschreven. Er worden duidelijke voorwaarden gesteld en aangegeven wordt dat er in een voorstel een aantal

zaken moet zijn uitgewerkt die door GS moeten worden beargumenteerd. Dan kunnen PS zich daarover gaan beraden.

De heer De Droog constateert dat er een beleidskader voorligt met een checklist. De VVD schetst nu een beeld van de toekomst. Hij kan zich voorstellen dat er in de toekomst op een goede manier verantwoording moet worden afgelegd en dat PS daar zicht op moeten houden. Echter, dit is niet de plek om dergelijke kaders vast te leggen. Dat zit veel meer in de P&C cyclus, zoals ook met de ROM is vastgesteld. Toen werd er ook gesproken over de vraag hoe PS grip houden op wat er met de ROM gebeurt. Dat zou in de P&C cyclus worden meegenomen. Dat was een goede afspraak. Er kunnen verschillende kaders in terecht komen die eerst op grond van dit stuk met PS worden besproken en pas daarna in uitvoering worden genomen.

De heer De Brey meent dat deze auditcommissie juist gaat over planning en controle. De oproep is bewust na te gaan hoe toekomstige controle-instrumenten moeten worden ingericht omdat de financiële functie op dit moment niet in orde is. Daar wordt veel in geïnvesteerd. Wanneer er vele verschillende regelingen worden ingericht waarmee beleidsdoelen moeten worden gerealiseerd, dan is het zaak dat er op uniforme manier kan worden teruggekeken of een doel wordt gerealiseerd.

De heer De Droog beaamt dat dergelijke stukken zeker in deze commissie moeten terugkomen. Echter, de vraag is of de nota financieringsbeleid de plek is waar dit in moet worden opgenomen. Hij vindt dat het verantwoording afleggen over een instrument als een revolverend fonds in een ander kader thuishoort.

De heer De Brey merkt op dat de provincies Zuid-Holland en Brabant een nota over revolverende fondsen hebben opgesteld met een aantal zeer herkenbare thema's, die wellicht 1 : 1 kunnen worden gekopieerd uit garanties en leningen. Echter, een garantie en een lening is maar met één partij terwijl alles met een revolverend fonds op een hoop wordt gegooid, waardoor er meer governance nodig is, zoals de punten die door de heer Eggermont werden genoemd. Overigens heeft ook de Randstedelijke Rekenkamer de aanbeveling gedaan een nota over revolverende fondsen te schrijven.

Gedeputeerde Strijk reageert op voorgaande discussie.

Hij is het niet met de heer De Brey eens dat deze nota niets zegt over revolverende fondsen: de voorwaarden worden in een rij gezet: het verstrekken van een lening, een garantie of het via een revolverend fonds verstrekken van een lening. Dat is het inzetten van een financieringsinstrument dat in feit een subsidie is. De overheid geeft geld aan een andere partij om een maatschappelijk doel te bereiken. Het verschil met een garantie of een lening is dat deze altijd één aanvrager kent terwijl een revolverend fonds een reeks van aanvragen heeft die allemaal dezelfde patronen hebben (innovatief bedrijfsleven, vastgoedontwikkelingen, energiebesparende maatregelen). GS hebben niet de behoefte om te stellen dat het altijd om maximaal 10 jaar moet gaan of onbeperkt. Het gaat om maatwerk. Soms is het gunstig om na 10 te stoppen terwijl dat punt bij een ander fonds pas na 20 jaar wordt bereikt. GS stellen wel dat dit nadrukkelijk in een voorstel tot uitdrukking moet komen.

Spreker noemt nogmaals de 5 kaders/checkpunten op. Wordt daar niet aan voldaan, dan gaat het niet door. Bij de inrichting van een revolverend fonds moeten ook uitspraken worden gedaan over

de termijn van oprichting, de einddatum van een fonds. Spreker verwijst in deze naar pag. 12 van 18.

De voorzitter vraagt of er over dit voorstel een klein debat in PS kan worden gehouden.

De heer De Brey meent dat er op een aantal van zijn punten geen afdoende reactie is gekomen als het gaat om: de afspraken over rapportage en verantwoording zijn erg ruim, de positie van de rekenkamer, sturing op apparaatskosten, afrekenen op resultaat, doelmatigheid en doeltreffendheid, duidelijk politieke verantwoording, welke portefeuillehouder is verantwoordelijk voor revoluerende fondsen. Hij wil dit stuk aanhouden. Wellicht gaat hij artikel 47 vragen stellen of gaat hij het stuk amenderen.

De voorzitter vraagt hoe andere fracties er tegen aankijken dit voorstel aan te houden.

Mevrouw d'Hondt vindt dat een slecht idee. Dit voorstel wordt nu reeds voor de tweede keer besproken. Het is belangrijk voor de organisatie dat er eenduidigheid is in de financieringssysteematiek en dat daar niet heel lang op moet worden gewacht.

Wanneer de VVD het niet eens is met dit voorstel, dan kan zij daarover een amendement indienen en dat kan dan in PS worden besproken. Dan zal blijken of het amendement al dan niet op een meerderheid kan rekenen.

De heer De Droog en mevrouw Groen onderschrijven het standpunt van mevrouw d'Hondt.

De heer Eggermont constateert dat deze discussie toch een politieke lading heeft. Mocht dit voorstel worden aangehouden, dan gaat hij nadenken over een amendement.

De heer Van Wijk vindt het beter een stuk aan PS te presenteren dat als een hamerstuk kan worden afgedaan in plaats van nu met amendementen te gaan werken om de kwaliteit zodanig te verhogen dat deze voor iedereen acceptabel is. Dat is een slechte zaak. Hij gaat mee met de VVD het voorstel zodanig aan te passen dat het voor PS afdoende is.

De voorzitter constateert in deze commissie geen meerderheid voor het voorstel van de VVD om dit stuk aan te houden. Afsproken wordt over dit voorstel een klein debat in PS te voeren.